

Zestaw lektur szkolnych 2025/2026

Wykaz lektur dla szkoły podstawowej:

Pozycje zapisane czcionką **pogrubioną** uczeń czyta indywidualnie w domu.

Pozycje podkreślone to literatura uzupełniająca (do przeczytania w całości przez uczniów powracających do Polski).

Pozostałe teksty omawiane są na lekcjach (ich fragmenty zamieszczone są często w podręcznikach).

Klasa 1

1. Julian Tuwim „Abecadło”
2. Hymn Polski (dwie pierwsze zwrotki)
3. Władysław Bełza „Katechizm polskiego dziecka”,
4. Jan Brzechwa „Jajko”
5. „Kwiat paproci” – polska baśń ludowa
6. Jan Brzechwa „Kaczka dziwaczka”
7. Jan Brzechwa „Siedmiomilowe buty”
8. Jan Brzechwa „Leń”
9. **Kornel Makuszyński „Przygody Koziołka Matołka”**
10. Jan Brzechwa „Ryby, żaby i raki”
11. Legenda o Lechu, Czechu i Rusie
12. **Waldemar Cichoń „Cukierku, ty łobuzie”**
13. Janina Porazińska „Pamiętnik Czarnego Noska”

Klasa 2

1. Hymn Polski (dwie pierwsze zwrotki)
2. Władysław Bełza „Katechizm polskiego dziecka”
3. Jan Brzechwa „Na straganie”
4. Julian Tuwim „Dwa wiatry”
5. Grzegorz Kasdepke „Detektyw Pozytywka”
6. Danuta Parlak „Kapelusz Pani Wrony”

7. Jan Brzechwa „Na wyspach Bergamutach”
8. Maria Terlikowska „Drzewo do samego nieba”
9. Agnieszka Frączek „Rany Julek. O tym jak Julian Tuwim został poetą”
10. Julian Tuwim „Spóźniony słowik”
11. Łukasz Wierzbicki „Afryka Kazika”
12. Henryk Jerzy Chmielewski, Tytus, Romek i A'Tomek (do wyboru)
13. **Czesław Centkiewicz, Zaczarowana zagroda**
14. Polskie legendy – wybór
15. **Maria Krüger „Karolcia”**

Klasa 3

1. **Roman Pisarski „O psie, który jeździł koleją”**
2. **Justyna Bednarek: „Niesamowite przygody dziesięciu skarpetek”**
3. Legendy i baśnie polskie (wybór)
4. Joanna Papużyńska „Asiunia”
5. Józef Wybicki „Mazurek Dąbrowskiego”
6. Julita Grodek „Mania dziewczyna inna niż wszystkie”
7. Barbara Kosmowska „Dziewczynka z parku”
8. Łukasz Wierzbicki: „Dziadek i niedźwiadek”

Dodatkowo do wyboru – dla uczniów obu klas:

1. Astrid Lindgren: „Dzieci z Bullerbyn
2. Hugh Lofting: „Doktor Dolittle i jego zwierzęta”
3. Aleksandra i Daniel Mizielińscy: „Którędy do Yellowstone. Dzika podróż po parkach narodowych”
4. Julita Grodek: „Mania dziewczyna inna niż wszystkie”
5. Dorota Gellner: „Wścibscy”

Klasa 4

1. Jan Brzechwa „Akademia Pana Kleksa”
2. Janusz Christa „Kajko i Kokosz. „Szkola latania” (komiks)
3. Janusz Korczak „Król Maciuś Pierwszy”
4. Joanna Olech „Dynastia Miziołków”

5. Wybrane podania, legendy i baśnie polskie: „Piaś Kołodziej”, „O Lechu, Czechu i Rusie”, „Jurata, królowa Bałtyku”, „Legenda o warszawskim Bazyliŝku”
6. Adam Mickiewicz: „Pan Tadeusz” (fragmenty), „Pani Twardowska”
7. Józef Wybicki: „Mazurek Dąbrowskiego”
8. Wybrane wiersze Konstantego Idefonsa Gałczyńskiego, Władysława Bełzy, Jana Twardowskiego, Jana Brzechwy, Wandy Chotomskiej, Anny Kamińskiej, Joanny Kulmowej, Juliana Tuwima, Jana Twardowskiego Antoniego Słonimskiego oraz pieśni, piosenki patriotyczne, kolędy

Klasa 5

1. Edmund Niziurski „Sposób na Alcybiadesa”
2. Alfred Szklarski „Tomek w krainie kangurów”
3. Bolesław Prus „Katarynka”
4. Dorota Terakowska „Władca Lewawu”
5. Adam Mickiewicz: „Powrót taty”, „Pani Twardowska”, „Pan Tadeusz” (fragmenty)
6. Juliusz Słowacki „W pamiętniku Zofii Bobrówny”
7. Wybrane podania, legendy i baśnie polskie: „O Wandzie, co Niemca nie chciała”
8. Wybrane wiersze Wandy Chotomskiej, Joanny Kulmowej, Czesława Miłosza, Wisławy Szymborskiej, Tadeusza Różewicza, Jana Twardowskiego

Klasa 6

1. Henryk Sienkiewicz „W pustyni i w puszczy”
2. Małgorzata Musierowicz „Kwiat kalafiora”
3. Kornel Makuszyński „Szatan z siódmej klasy”
4. Rafał Kosik „Felix, Net i Nika oraz Gang Niewidzialnych Ludzi”
5. Ignacy Krasicki (wybrane bajki)
6. Adam Mickiewicz: „Pan Tadeusz” (fragmenty)
7. Wybrane wiersze Jana Brzechwy, Zbigniewa Herberta, Joanny Kulmowej, Czesława Miłosza, Tadeusza Różewicza, Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, Jana Twardowskiego, Wisławy Szymborskiej oraz pieśni i piosenki patriotyczne, kolędy.

Klasa 7

1. Aleksander Fredro – *Zemsta*
2. Adam Mickiewicz – *Dziady cz. II*
3. Juliusz Słowacki – *Balladyna*
4. Jan Kochanowski – wybór fraszek, wybrana pieśń, *Treny VII i VIII*
5. Adam Mickiewicz – *Reduta Ordona, Świtezianka, Pan Tadeusz* (księgi I, II, IV)
6. Henryk Sienkiewicz – *Latarnik*
7. Ignacy Krasicki – *Żona modna*
8. Cyprian Kamil Norwid – wybrane wiersze
9. Stanisław Jerzy Lec – wybrane aforyzmy
10. Melchior Wańkowicz – *Ziele na kraterze*
11. Jan Sztudynger – fraszki
12. Poezja Szymborskiej, Herberta, Miłosa (podręcznik)

Klasa 8

1. Aleksander Kamiński – *Kamienie na szaniec*
2. Adam Mickiewicz – *Pan Tadeusz* (księgi X, XI, XII)
3. Henryk Sienkiewicz – *Quo vadis* (fragmenty)
4. Stefan Żeromski – *Szyfowe prace* (fragmenty)
5. Marian Hemar – wybrane wiersze
6. Kazimierz Wierzyński – wybrane wiersze
7. Jan Lechoń – wybrane wiersze
8. Jerzy Liebert – wybrane wiersze
9. Jarosław Marek Rymkiewicz – wybrane wiersze
10. Sławomir Mrożek – *Artysta*
11. Poezja Szymborskiej, Słowackiego, Mickiewicza, Kochanowskiego, Leśmiana, Barańczaka, Różewicza, Twardowskiego, Baczyńskiego, Gałczyńskiego (podręcznik)

Wykaz lektur dla liceum ogólnokształcącego:

Teksty poznawane w całości - nie mniej niż 8 pozycji książkowych oraz wybrane przez nauczyciela teksty o mniejszej objętości, przy czym nie można pominąć autorów i utworów oznaczonych gwiazdką:

Klasa I

1. *Bogurodzica;
2. Gall Anonim, Kronika polska (fragmenty);
3. *Jan Kochanowski, wybrane pieśni, w tym: Pieśń IX ks. I, Pieśń V ks. II, psalmy, w tym Psalm 13, Psalm 47, treny, w tym: IX, X, XI i XIX, Odprawa posłów greckich (fragmenty);
4. Andrzej Frycz Modrzewski, O poprawie Rzeczypospolitej (fragmenty);
5. Piotr Skarga, Kazania sejmowe (fragmenty);
6. Jan Chryzostom Pasek, Pamiętniki (fragmenty);
7. Ignacy Krasicki, Hymn do miłości ojczyzny;
8. Stanisław Staszic, Przestrogi dla Polski (fragmenty);

Klasa II

1. *Adam Mickiewicz, Oda do młodości, wybrane ballady, w tym Romantyczność, wybrane sonety z cyklu Sonety krymskie oraz inne wiersze, Konrad Wallenrod (fragmenty), Dziady cz. IV (fragmenty), Dziady cz. III (fragmenty);
2. Juliusz Słowacki, Kordian (fragmenty), wybrane wiersze, w tym Grób Agamemnona (fragmenty), Testament mój;
3. Cyprian Norwid – wybrane wiersze, w tym Fortepian Szopena;
4. Aleksander Fredro, Śluby panińskie;
5. *Bolesław Prus, Lalka (fragmenty);
6. *Henryk Sienkiewicz, Potop (fragmenty);
7. Eliza Orzeszkowa, Nad Niemnem;
8. Adam Asnyk, wybór wierszy;
9. Maria Konopnicka, wybór wierszy;

Klasa III

1. Wybrane wiersze następujących poetów: Jan Kasprowicz, Kazimierz Przerwa Tetmajer, Leopold Staff;
2. Stanisław Wyspiański, Wesele (fragmenty);
3. *Władysław Stanisław Reymont, Chłopi, tom I – Jesień (fragmenty);
4. Stefan Żeromski, Rozdziobią nas kruki, wrony..., Przedwiośnie;
5. Witold Gombrowicz, Ferdynand (fragmenty);
6. Wybrane wiersze następujących poetów: Bolesław Leśmian, Julian Tuwim, Jan Lechoń, Maria Pawlikowska-Jasnorzewska, Kazimiera Iłakowiczówna, Julian Przyboś, Tadeusz Peiper, Józef Czechowicz;
7. Wybrane wiersze następujących poetów: Krzysztof Kamil Baczyński, Tadeusz Gajcy;
8. Tadeusz Borowski, Proszę państwa do gazu, Ludzie, którzy szli;
9. Gustaw Herling-Grudziński, Inny świat;
10. Hanna Krall, Zdążyć przed Panem Bogiem;
11. Kazimierz Moczarski, Rozmowy z katem (fragmenty);

Klasa IV

1. Wybrane wiersze następujących poetów: Tadeusz Różewicz, Miron Białoszewski, Jarosław Marek Rymkiewicz, *Wisława Szymborska, *Zbigniew Herbert, w tym wybrane wiersze z tomów: Pan Cogito oraz Raport z oblężonego miasta, *Czesław Miłosz, Halina Poświatowska, Stanisław Barańczak, Marcin Świetlicki, Jan Polkowski, Wojciech Wencel;
2. Józef Mackiewicz, Droga donikąd (fragmenty);
3. Sławomir Mrożek, Tango;
4. Marek Nowakowski, Raport o stanie wojennym (wybrane opowiadanie); Górą „Edek” (z tomu Prawo prerii);
5. Jacek Dukaj, Katedra (z tomu W kraju niewiernych);
6. Antoni Libera, Madame;
7. Andrzej Stasiuk, Miejsce (z tomu Opowieści galicyjskie);
8. Olga Tokarczuk, Profesor Andrews;

9. Wybrane utwory okresu stanu wojennego;
10. Powojenna piosenka literacka – wybrane utwory Ewy Demarczyk, Jacka Kaczmarskiego, Wojciecha Młynarskiego, Agnieszki Osieckiej oraz wybrane teksty Kabaretu Starszych Panów.

Zalecane dzieła teatralne i filmowe:

Apocalypsis cum figuris, reż. Jerzy Grotowski;

Amadeusz, reż. Miloš Forman;

Dekalog, reż. Krzysztof Kieślowski, wybrane filmy z cyklu;

Dziady, reż. Konrad Swinarski

Elektra, reż. Piotr Chołodziński;

Emigranci, reż. Kazimierz Kutz;

Iwona, księżniczka Burgunda, reż. Zygmunt Hübner;

Kartoteka, reż. Krzysztof Kieślowski;

Kordian, reż. Jan Englert;

Lawa. Opowieść o „Dziadach” Adama Mickiewicza, reż. Tadeusz Konwicki;

Moralność pani Dulskiej, reż. Tomasz Zygadło;

Nad Niemnem, reż. Zbigniew Kuźmiński;

Noc listopadowa, reż. Andrzej Wajda;

Noce i dnie, reż. Jerzy Antczak;

Rewizor, reż. Jerzy Gruza;

Rękopis znaleziony w Saragossie, reż. Wojciech Jerzy Has;

Sanatorium pod klepsydrą, reż. Wojciech Jerzy Has;

Śluby panieńskie, reż. Andrzej Łapicki;

Wizyta starszej pani, reż. Jerzy Gruza;

Zezowate szczęście, reż. Andrzej Munk; Ziemia obiecana, reż. Andrzej Wajda.

Teksty polecane do samokształcenia:

100 tysięcy potrzebnych słów, red. Jerzy Bralczyk;
Jan Białostocki, Sztuka cenniejsza niż złoto. Opowieść o sztuce europejskiej;
Człowiek Grecji, red. Jean-Pierre Vernant;
Człowiek renesansu, red. Eugenio Garin;
Umberto Eco, Sztuka i piękno w średniowieczu;
Karol Estreicher, Historia sztuki w zarysie;
Formy i normy, czyli poprawna polszczyzna w praktyce, red. Katarzyna Kłosińska;
Władysław Kopaliński, Słownik mitów i tradycji kultury;
Jacek Kowalski, Niezbędnik Sarmaty;
Tadeusz Lubelski, Historia kina polskiego. Twórcy, filmy, konteksty;
Jan Miodek, Słownik ojczyzny polszczyzny;
Anna Nasiłowska, Literatura okresu przejściowego 1975–1996;
Ewelina Nurczyńska-Fidelska, Barbara Parniewska, Ewa Popiel-Popiołek, Halina Ulińska,
Film w szkolnej edukacji humanistycznej;
Popularna encyklopedia mass mediów, pod red. J. Skrzypczaka;
Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów, red. Edyta Bańkowska i Agnieszka
Mikołajczuk;
Zbigniew Raszewski, Krótka historia teatru polskiego;
Władysław Tatarkiewicz, Historia filozofii, Dzieje sześciu pojęć, Estetyka;
Mieczysław Tomaszewski, Muzyka w dialogu ze słowem. Próby, szkice, interpretacje.